

Sygnatura akt II S 20/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2018 roku.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesław Pędziwiatr (sprawozdawca)

SSA Tadeusz Kielbowicz

SSA Cezariusz Baćkowski

po rozpoznaniu skargi **A. K.**

z 23 kwietnia 2018 roku, na przewlekłość postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze o sygnaturze akt III Ko 10/10,

na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z dnia 16 sierpnia 2004 roku Nr 179, poz. 1843; z późniejszymi zmianami) w zw. z art. 430 § 1 k.p.k., art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy w zw. z art. 35 § 1 k.p.k. –

p o s t a n a w i a

I. zwolnić A. K. z obowiązku uiszczenia opłaty od wniesionej skargi;

II. pozostawić bez rozpoznania skargę A. K. na przewlekłość postępowania przed:

1. Sądem Rejonowym w Lubaniu w sprawie I C 88/07,

2. Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie III C 1529/07,

3. Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze w sprawie o sygnaturze akt III Ko 10/10,

UZASADNIENIE

A. K. wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w Lubaniu w sprawie I C 88/07, Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt III C 1529/07 oraz Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w sprawie o sygnaturze akt III Ko 10/10, domagając się:

- 1) stwierdzenia przewlekłości postępowania przeciwko Skarbowi Państwa w sprawach wymienionych wyżej,
- 2) zasądzenia od Skarbu Państwa odpowiedniej sumy pieniężnej w wysokości 20.000 złotych,
- 3) odstąpienia od kosztów sądowych, bowiem jest on osobą represjonowaną i internowaną co według niego powoduje, że koszty sądowe pokrywa Skarb Państwa.

Sąd Apelacyjny ustalił następujące okoliczności faktyczne w sprawie wniesionej przez A. K..

1. w dniu 27 lipca 2007 roku do Sądu Rejonowego w Lubaniu wpłynął pozew A. K. o odszkodowanie i zadośćuczynienie (k. 1-5, t. I)
2. postanowieniem z 1 sierpnia 2007 roku, Sąd Rejonowy w Lubaniu uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy i przekazał akta sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie (k. 15, t. I)

3. w dniu 23 października 2007 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zwolnił A. K. z kosztów sądowych w części, tj. od opłaty od pozwu w pozostałym zakresie wniosek oddalił (k. 18, t. I)
4. zarządzeniem z 12 listopada 2007 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził przesłać pozwanemu odpis pozwu A. K. zobowiązując do odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni (k. 19, t.I)
5. pismem z 12 listopada 2007 roku A. K. wniósł zażalenie na postanowienie z 23 października 2007 roku w przedmiocie kosztów sądowych (k. 20, t. I)
6. postanowieniem z 5 grudnia 2007 roku Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił zażalenie A. K. (k. 25, t. I)
7. pismem z 24 grudnia 2007 roku A. K. złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 5 grudnia 2007 roku (k. 32, t. I)
8. postanowieniem z 16 stycznia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił zażalenie A. K. wskazując że zostało ono złożone po upływie przepisane terminu (k.39, t. I)
9. postanowieniem z 10 marca 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie postanowił przywrócić A. K. termin do wniesienia zażalenia na postanowienie z 16 stycznia 2008 roku, (k. 45, t. I)
10. zarządzeniem z 11 marca 2008 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie sprawę A. K. wpisano do repertorium ACz (k. 47, t. I)
11. postanowieniem z 26 marca 2008 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie A. K. na postanowienie Sądu okręgowego w Warszawie z 16 stycznia 2008 roku sygn. akt. III C 1529/07 (k. 50-52, t. I)
12. w dniu 23 maja 2008 roku w Sądzie Okręgowym w Warszawie wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 13 sierpnia 2008 roku (k. 65, t. I)
13. pismem z 11 czerwca 2008 roku pełnomocnik Skarbu Państwa wniósł o odroczenie terminu rozprawy (k. 66-67, t. I)
14. zarządzeniem z 13 czerwca 2008 roku wyznaczono nowy termin rozprawy na dzień 8 września 2008 roku (k. 70, t. I)
15. wnioskiem z 19 sierpnia 2008 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie zwrócił się o nadesłanie akt o sygn. III C 1592/07 oraz III C 1813/06 do sprawy VI C 809/08 (k. 77, t. I)
16. pismem z 17 grudnia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił się do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie o zwrot akt sprawy III C 1813/06 dotyczących A. K. (k.108, t. I)
17. zarządzeniem z 6 lutego 2009 roku sprawę A. K. przekazano do Wydziału VIII Karnego, sprawę III C 1529/07 zakreślono z repertorium C jako zakończoną (k. 115, t.I)
18. zarządzeniem z 16 lutego 2009 roku sprawę wpisano do repertorium KO pod sygnaturą VIII KO 54/09 (k. 117, t. I)
19. postanowieniem z 25 marca 2009 roku Sąd Okręgowy w Warszawie VIII Wydział Karny (sygn. akt VIII Ko 54/09) stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze (k. 123-125, t. I)
20. postanowieniem z 6 marca 2009 roku Sąd Okręgowy w Warszawie VIII Wydział Karny (sygn. akt VIII Ko 577/08) stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze (k. 2, t. II)

21. zarządzeniem z 24 kwietnia 2009 roku sprawę o sygn. akt III Ko 49/09 oraz III Ko 56/09 połączono do wspólnego rozpoznania (k. 5, t. II)
22. w dniu 30 czerwca 2009 roku w Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 15 lipca 2009 roku (k. 11, t. II)
23. Sąd Okręgowy w Jeleniej – Górze wyrokiem z 22 lipca 2009 roku (sygn. akt III Ko 56/09) oddalił wniosek A. K. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za internowanie w stanie wojennym stwierdzając, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa (k. 19, t. II)
24. w dniu 21 września 2009 roku A. K. wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej – Górze z 22 lipca 2009 roku (sygn. akt III Ko 56/09) (k. 30-33, t. II)
25. w dniu 16 października 2009 roku w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 27 listopada 2009 roku (k. 39, t. II)
26. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 29 listopada 2009 roku w sprawie o sygn. akt II AKa 365/09 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę z wniosku A. K. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze (k. 43, t. II)
27. w dniu 19 stycznia 2010 roku w Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 24 lutego 2010 roku (k. 48, t. II)
28. w dniach 24 lutego 2010, 7 kwietnia 2010 roku oraz 7 maja 2010 roku odbyły się rozprawy w ramach sprawy III KO 10/10
29. wyrokiem z 7 maja 2010 roku Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie o sygn. akt III Ko 10/10 zasądził od Skarbu państwa na rzecz A. K. kwotę 4.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie wniosek oddalił oraz stwierdził, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa,
30. w dniu 7 czerwca 2010 roku A. K. wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej – Górze z 7 maja 2010 roku (sygn. akt III Ko 10/10) (k. 84-86, t. II)
31. w dniu 22 czerwca 2010 roku w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 29 lipca 2010 roku (k. 92, t. II)
32. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 29 lipca 2010 roku w sprawie o sygn. akt II AKa 211/10 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok stwierdzając, że koszty sadowe za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa (k. 97-101)
33. w dniu 19 sierpnia 2010 roku zarządzono wykonanie wyroku wydanego 7 maja 2010 roku (sygn. akt III Ko 10/10) (k. 103, t. II)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

I. Tylko w zakresie wniosku o zwolnienie od opłaty uznano zasadność postulatu A. K.. Wbrew jego twierdzeniom, że jest od takiej opłaty zwolniony, decyzja w tym zakresie pozostaje w zakresie uprawnień Sądu rozpoznającego skargę. Treść przepisu art. 17 ust. 1 ustawy o skardze jednoznacznie stanowi o obowiązku wnoszącego taką skargę uiszczenia stałej opłaty w wysokości 200 złotych. Z uwagi jednak na treść finalnego rozstrzygnięcia o zasadniczym wniosku A. K. uznano, z powodu jego nietrafności już od chwili jego złożenia, że byłoby niewłaściwym obciążanie skarżącego opłatą, za coś, co od początku nie miało żadnych szans powodzenia.

II. Choć skarżący w swym piśmie inicjującym niniejsze postępowanie odnosi się do trzech różnych spraw oznaczonych różnymi sygnaturami i prowadzonymi przez różne sądy wymienione w części wstępnej orzeczenia jest

oczywistym, że w istocie sprawa ta dotyczy jednego zagadnienia a to rozstrzygnięcia o należnych A. K. odszkodowaniu i zadośćuczynieniu za jego niezasadne internowanie w okresie stanu wojny.

Sprawa ta została zainicjowana wnioskiem represhjonowanego A. K. i skierowana przez niego do Sądu Rejonowego w Lubaniu skąd została przekazana do Sądu Okręgowego w Warszawie a stamtąd trafiła do właściwego rzeczono i miejscowo Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze. W tym sądzie została rozpoznana a następnie poddana kontroli apelacyjnej. W jej wyniku sprawa wróciła do Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze i tam pod sygnaturą III Ko 10/10 została zakończona i znów poddana kontroli odwoławczej przez Sąd Apelacyjny we

Wrocławiu, który 29 lipca 2010 roku w sprawie II AKa 211/10 wydał w sprawie tej prawomocny wyrok.

Należy zatem zauważyć, że była to jedna i ta sama sprawa, która rozpoczęła się przed Sądem (w tym wypadku Sądem Rejonowym w Lubaniu) 27 lipca 2007 roku i zakończyła się prawomocnym orzeczeniem 29 lipca 2010 roku (wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu).

III. Rozważając o meritum rozstrzygnięcia w części dotyczącej przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze w sprawie o sygnaturze akt III Ko 10/10, należy wskazać, że koniecznym jest pozostawienie skargi A. K. bez rozpoznania.

Nie budzi wątpliwości w tej sprawie żaden z faktów przywołanych wyżej w części ustalającej. Postępowanie o odszkodowanie i zadośćuczynienie zainicjowane 27 lipca 2007 roku wnioskiem A. K. zakończyło się prawomocnie 29 lipca 2010 roku.

Jest najzupełniej oczywiste, że w chwili złożenia skargi na przewlekłość postępowania, to jest 23 kwietnia 2010 roku (data wpływu skargi do Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze), przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze ani też przed żadnym wymienionym w tym piśmie sądem, w sprawie zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne internowanie nie toczyło się – i obecnie nie toczy – żadne postępowanie.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w **toku postępowania w sprawie**, a w myśl ust. 2 cytowanego przepisu składa się ją do sądu, przed którym **toczy się** postępowanie.

Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi, bowiem wszystkie fazy postępowania przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze zakończone zostały wydaniem kolejnych dwóch wyroków (22 lipca 2009 roku oraz 7 maja 2010 roku) i w efekcie ostatniego z wymienionych orzeczeń postępowanie po rozpoznaniu apelacji na treść wydanego orzeczenia z tej ostatniej daty zostało zakończone wydanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 29 lipca 2010 roku.

Istotą bowiem skargi na przewlekłość postępowania jest kontrola sprawności toczącego się postępowania i przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości, czemu służyć ma, m.in. możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 ustawy).

Dlatego też ocenie podlega sprawność aktualnie toczącego się postępowania, a nie jego wcześniejsze etapy, które zostały już zakończone. W podobny sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 lutego 2005 r., III SPP 19/05, OSNP 2005/17/277, jak też w postanowieniu z dnia 18 lutego 2005 r., III SPP 14/05, OSNP 2005/16/261. Przywołując tezy zawarte w orzeczeniach tego Sądu wypada wskazać na choćby następujące: Pod pojęciem "rozstrzygnięcia sprawy" w rozumieniu art. 2 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należy rozumieć jej prawomocne zakończenie. Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest zaś badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Dlatego właśnie art. 5 ust. 1 ustawy przewiduje, że skargę wnosi się w toku

postępowania w sprawie. Stąd wniesienie skargi powinno nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 roku, III SPP 10/17, LEX nr 2331698). Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest badanie podniesionego przez składającego skargę zarzutu, iż doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Z takim stanowiskiem koresponduje treść art. 5 ust. 1 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Wniesienie skargi powinno zatem nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Postępowanie w sprawie trwa bowiem (jest w toku) dopóty, dopóki nie dojdzie do wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lipca 2017 roku, III SPP 30/17, LEX nr 2332311).

W tym świetle nie może ulegać wątpliwości, że skarga na przewlekłość postępowania, w zakresie dotyczącym postępowania przed Sądem Okręgowym, przed którym zakończono prowadzenie sprawy o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne internowanie A. K. złożona została po upływie terminu, o którym mowa w przepisie art. 5 ust. 1, a zatem, w myśl art. 8 ust. 2 ustawy w zw. z art. 430 § 1 k.p.k., należało ją pozostawić bez rozpoznania.

Mając to wszystko na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

SSA Tadeusz Kielbowicz SSA Wiesław Pędziwiatr SSA Cezariusz Baćkowski